

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman muutokset 1.8.2026 alkaen

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 11.12.2025 § 96

Valmistelija

sivistysjohtaja petri.kakonen@karkola.fi 044-770 2130

Opetushallitus päätti 29.10.2025 OPH-5166-2025 muutoksista esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden seuraaviin 2014 lukuihin
Luku 5 Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Oppimisen tuen uudistusta koskevat esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset on hyväksytty 13.2.2025 (OPH-533-2025). Muutosten perusteella tarkistettavat paikalliset opetussuunnitelmat on tullut ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2025. Muutokset koskien varhennettua oppivelvollisuutta tulee tehdä paikallisiin opetussuunnitelmiin 1.8.2026 mennessä.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita muutetaan luvun 5.5.1 osalta siten, että pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen saaneelle lapselle tulee tehdä perusopetuslain 17 §:n mukainen erityisen tuen päätös 31.7.2026 saakka ja, että 1.8.2026 alkaen varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneelle lapselle tulee tehdä tukea koskeva päätös.

Lisäksi esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuihin 5.3. ja 5.5.2 sekä ruotsinkielisen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuihin 2.1, 3.1 ja 5.2 tehdään teknisiä muutoksia.

Opetushallitus päätti 29.10.2025 OPH-5165-2025 muutoksista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden seuraaviin 2014 lukuihin
Luku 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen
Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki
Luku 10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Oppimisen tuen uudistusta koskevat perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset on hyväksytty 13.2.2025 (OPH-531-2025). Muutosten perusteella tarkistettavat paikalliset opetussuunnitelmat on tullut ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2025. Perusopetuslain 20 i §:ä koskevilta osin muutokset tulee tehdä paikallisiin opetussuunnitelmiin 1.8.2026 mennessä.

Esiopetuksen sekä perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden muutosmääräykset sekä perusteiden muutosmerkinnät ovat esityslistan liitteinä.

Perusopetuksen opetussuunnitelman paikallisesti päätettävät asiat alalukuihin 5.4.6, 7.9 ja 10.5 esitellään kokouksessa ja ne liitetään siitä pidettävään pöytäkirjaan.

Esittelijä

sivistysjohtaja Petri Käkönen

Päätösehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä Opetushallituksen määräyksien OPH-5165-2025 ja OPH-5166-2025 mukaiset muutokset ja

täydennykset osaksi kuntakohtaista esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja määrätä ne käyttöön otettaviksi takautuvasti 29.10.2025 alkaen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin muutoksitta.

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimusohje

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 11.06.2026 § 48
140/12.00.00/2023

Valmistelija varhaiskasvatuspäällikkö sari.kaurama@karkola.fi puh. 044-770 2101
kasvatus- ja opetusjohtaja petri.kakonen@karkola.fi 044-770 2130

Opetushallitus on antanut kaksi muutosmääräystä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteista koskien useampia lukuja. Muutosmääräysten perusteella tarkistetut paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön 1.8.2026 alkaen. Opetuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta näitä määräyksiä eikä poiketa niistä.

Muutosmääräys muuttaa esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden seuraavia lukuja: luku 2 esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet, luku 3 esiopetuksen toimintakulttuuri, luku 4 esiopetuksen toteuttamisen periaatteet. Luvuissa 2 ja 4 on tarkennettu käsitteitä. Luvussa 3 on vahvistettu liikunnallisen elämäntavan edistämistä osana toimintakulttuurin kehittämistä ja tuotu myös muun muassa esille inklusiivisuuden tärkeyden näkökulmaa liikunnallisen elämäntavan edistämässä.

Liikunnalliseen elämäntapaan liittyvät esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset on huomioitu jo keväällä 2025 tehdyssä esiopetuksen opetussuunnitelmatyössä. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen liittyviä paikallisia tarkennuksia on mm. luvuissa 3.1 ja 4.3.5.

Toinen muutosmääräys muuttaa esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden seuraavia lukuja: 1.2. paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen, 2.1. esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet, 2.6. paikallisesti päätettävät asiat, 5.2. oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot, 5.5.1. pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus ja 5.6. paikallisesti päätettävät asiat. Muutokset liittyvät pääosin oppivelvollisuuslain 2 §:n muutukseen. Luvusta 5.5.1 on poistettu pidennettyä oppivelvollisuutta koskeva luku ja voimaan jää varhennettua oppivelvollisuutta käsittelevä luku, johon on tehty pieniä tarkennuksia. Lisäksi määräyksessä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuihin 1, 2, ja 5 on tehty teknisiä muutoksia.

Uusina paikallisina tarkennuksina opetussuunnitelmassa on kuvattu varhennettua oppivelvollisuutta, luku 5.5.1 sekä sairaalaopetusta ja konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua, luku 5.5.2 koskevat paikalliset käytännöt. Esitettävät muutokset on kuvattu liitteessä 8.

Varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja-varhaiskasvatuksen opettaja Annette Hyökki on pyydetty kokoukseen esittelemään esiopetuksen suunnitelmaan kirjattuja muutoksia.

Opetushallitus on antanut kolme muutosmääräystä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista koskien useampia lukuja sekä yhden muutosmääräyksen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteista. Muutosmääräysten perusteella tarkistettavat paikalliset opetussuunnitelmat tulevat ottaa käyttöön 1.8.2026 alkaen (Liite 6). Opetuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta näitä määräyksiä eikä poiketa niistä.

Muutosmääräys OPH-467-2026 muuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuja: 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat, 7.4.1 Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi, 7.4.2 Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma, 7.5.2 Oppilaan vapauttaminen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä, 7.6.1 Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite sekä 11.1 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet ja opetuksen järjestämisen lähtökohtia.

Luvuissa 7.4.1., 7.4.2 ja 7.5.2 olevat muutokset koskevat perustetekstin korjauksia ja täsmennyksiä. Paikalliseen tarkennukseen kohdistuvat muutokset ovat myös korjauksia ja täsmennyksiä. Lukuun 7.6.1 tehdyt muutokset koskevat perusopetuslain 20 i §:ää, joka astuu voimaan 1.8.2026. Lisäksi luku sisältää perustetekstin korjauksia ja täsmennyksiä. Luku 7.6.2, joka käsittelee pidennettyä oppivelvollisuutta, poistuu kokonaan, sillä tätä koskeva laki ei ole enää 31.7.2026 jälkeen voimassa. Luvun 7.4.3 perustetekstiin ei ole tullut muutoksia, mutta paikalliseen tarkennukseen täydennetään kuvaus tukea koskevan päätöksen sisällöstä ja paikallisista käytännöistä pienryhmiin ja erityisluokille ohjautumiseen sekä mahdollisista tukipalveluista.

Muutosmääräys OPH-5207-2025 tuo muutoksia Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään: oppimäärän erityinen tehtävä, oppimäärän erityisen tehtävän kuvaus, oppiaineen tehtävän kuvaus sekä lukuun 10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä. Näiden lisäksi määräys tuo muutoksia myös lukuihin 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen, 5.4 Opetuksen järjestämistapoja sekä 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat.

Muutosmääräyksellä OPH-92-2026 Opetushallitus on päättänyt perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2015 muutoksista ja täydennyksistä.

Opetushallituksen muutosmääräyksellä (OPH-5207-2025) täsmennetään suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän asemaa ja käyttöä perusopetuksessa 1.8.2026 alkaen. Äidinkielen oppiaineessa on jatkossakin kaksi oppimäärää, suomen kieli ja kirjallisuus sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (eli S2 oppimäärä). Oppimäärän valinta perustuu oppilaan todelliseen suomen/ruotsin kielitaidon tasoon, ei rekisteritietoon äidinkielestä.

Muutoksella selkeytetään S2- ja S1-oppimäärien välistä siirtymistä ja vahvistetaan opettajien välistä yhteistyötä. Opetushallitus edellyttää, että opetuksen järjestäjät kuvaavat paikallisissa opetussuunnitelmissa aiempaa tarkemmin, miten oppimäärän tarve arvioidaan ja siirtymiä tuetaan. Paikalliseen opetussuunnitelmaan kirjataan oppilaan kielitaidon

määrittämisen periaatteet: oppilaan kielitaitoa tarkastellaan kaikilla kielen osa-alueilla (perusrakenteet, sanavarasto, ymmärtävä lukutaito sekä tekstien kirjoitustaito). Oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta on tärkeää arvioida säännöllisesti, erityisesti tavoitekokonaisuuksien vaihtuessa.

Samanaikaisesti muutosmääräyksellä (OPH 92-2026) muutetaan myös valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa. Kärkölässä perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma on aiemminkin seurannut valtakunnallista perustetekstiä, eikä siihen tuoda paikallisia muutoksia. Muutosmääräyksellä lisätään opetussuunnitelmaan myös mahdollisuus jatkaa valmistavaa opetusta enintään vuodella. Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa opetuskielen peruskielitaitoa niissä oppiaineissa, joissa kielen tuki on välttämätöntä. Lisäopetuksen aikana oppilas on perusopetuksen oppilas ja etenee oman vuosiluokkansa tavoitteiden mukaisesti.

Muutosmääräys OPH-7885-2025 muuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukua 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet sekä lukua 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri. Tällä muutosmääräyksellä perusopetuksen opetussuunnitelmaan lisätään liikunnallisen elämäntavan edistäminen koulupäivän aikana ja vahvistetaan liikunnan merkitystä kokonaisvaltaisena elämäntaitona. Opetussuunnitelmien perusteisiin on kirjattu, mitä perusopetuslakiin lisätty liikunnallisen elämäntavan edistämisen tavoite tarkoittaa. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa päivityksiä on tehty lukuihin 3 ja 4. Lukua 3 on esimerkiksi päivitetty useissa kohdin vastaamaan perusopetuslain muutosta. Uusi toimintakulttuurin alaluku 4.2.3 käsittelee liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja paikallisesti päätettäviin asioihin (4.5) on omana kohtanaan lisätty, miten opetuksen järjestäjä toteuttaa liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja miten toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään.

Esittelijä	kasvatus- ja opetusjohtaja Petri Käkönen
Päätösehdotus	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä Kärkölen kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmaan tehtävät muutokset ja täsmennykset esityksen mukaisesti 1.8.2026 alkaen. Lautakunta päättää hyväksyä Kärkölen kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaan sekä perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan tehtävät muutokset ja täsmennykset esityksen mukaisesti 1.8.2026 alkaen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin muutoksitta.
Muutoksenhaku	Oikaisuvaatimus